U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Kaniové, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Ivo Pospíšila v právní věci žalobců: **a) Y. K., b) N. K., c) nezl. M. K.**, zastoupeni Mgr. Terezou Bártovou, LL.M., advokátkou se sídlem Španělská 770/2, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 5. 2024, č. j. OAM 887/ZA-ZA11-D07-R2-2022 a č. j. OAM 886/ZA-ZA11-D07-R2-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 8. 2024, č. j. 2 Az 19/2024 – 35,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobci **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný shledal výše nadepsanými rozhodnutími žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v rozhodném znění nepřípustnými a řízení zastavil podle § 25 písm. i) téhož zákona. Státem příslušným k posouzení podaných žádostí podle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), je Španělské království.

[2] Žalobci jsou státními příslušníky Ruské federace. V ČR střídavě pobývali již od roku 2011 (žalobkyně b), resp. od roku 2015 (žalobce a) v rámci omezení, spojených s turistickými vízy. Povětšinou se jednalo o méně než sto dní v roce, zbytek trávili v Ruské federaci. Naopak v období let 2017 a 2019 trávila v ČR žalobkyně b) více času, neboť zde podstupovala léčbu neplodnosti, která vyústila v narození dcery. Ani poté žalobci nepobývali v ČR nepřetržitě, z jejich cestovních dokladů plynou například dva delší turistické pobyty ve Španělském království. Právě platným vízem Španělského království

se žalobci v době podání žádosti o mezinárodní ochranu prokazovali. Žalovaný požádal dne 30. 9. 2022 Španělské království o převzetí příslušnosti k posouzení žádostí o mezinárodní ochranu žalobců dle nařízení Dublin III. Španělsko žádosti vyhovělo.

[3] Proti výše označeným rozhodnutím žalovaného se žalobci bránili u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Ten v rozsudku shrnul, že žalovaný při úvaze o použití diskrečního oprávnění zohlednil relevantní skutečnosti. Připomněl, že pokud správní orgán rozhodne o příslušnosti jiného státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, je povinen vždy zkoumat existenci systematických nedostatků, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. Takové nedostatky žalovaný v případě Španělska na základě relevantních podkladů neshledal. Nepřisvědčil ani námitkám nedostatečného zohlednění rodinného života žalobců a nejlepšího zájmu nezletilé žalobkyně. Žalobci zásah do jejich rodinného života nijak konkrétně nespecifikovali a ani městský soud neshledal, že by ve Španělsku mělo dojít k zásadní změně jejich životní úrovně. Městský soud uzavřel, že žalovaný nevybočil z mezí správního uvážení a případ žalobců není natolik výjimečný, aby odůvodnil atrakci ze strany českých orgánů, a žalobu zamítl.

[4] Žalobci (dále jen „stěžovatelé“), napadli rozsudek městského soudu kasační stížností. Rozsudek považují za nepřezkoumatelný. Skutková podstata, ze které vycházel žalovaný, je zcela v rozporu se současnou situací stěžovatelů i s podklady ve spise, proto měl městský soud rozhodnutí žalovaného zrušit. V posledních dvou letech došlo ještě k většímu prohloubení vazeb stěžovatelů, a zejména pak nezletilé stěžovatelky, k České republice. Stěžovatelé mají rovněž za to, že žalovaný nedostatečně zjišťoval nedostatky ve španělském azylovém řízení, které se v důsledku nárůstu podávaných žádostí neustále protahuje.

[5] Stěžovatelé současně nesouhlasí s názorem městského soudu, že žalovaný nepřekročil meze správního uvážení v případě hodnocení možného využití diskrečního oprávnění dle čl. 17 nařízení Dublin III. Městský soud nezohlednil, že rozhodnutí žalovaného byla založena na libovůli, neboť v nich dostatečně nezohlednil aktuální hlubokou integraci stěžovatelů v České republice a možný zásah do jejich rodinného života a soukromí (i v kontextu čl. 8 EÚLP), ani nejlepší zájem nezletilé stěžovatelky (v souladu s čl. 6 nařízení Dublin III). Blaho a sociální rozvoj nezletilé stěžovatelky, která zde má domov, mluví česky a navštěvuje zde mateřskou školu by přesunem do Španělského království byly intenzivně narušeny. Při posuzování žádostí stěžovatelů měl žalovaný zohlednit důsledky odtržení rodiny a nezletilé od zázemí jejich domova a jejich přemístění do Španělska, kde stěžovatelé takové zázemí nemají. Nesprávná je i konstrukce, že stěžovatelé zneužívají institut mezinárodní ochrany proto, aby obešli nařízení vlády č. 200/2022 Sb., o nepřijatelnosti žádostí občanů třetích zemí o udělení oprávnění k pobytu na území České republiky podávaných na zastupitelských úřadech (dále jen „nařízení vlády č. 200/2022 Sb.“).

[6] Ke kasační stížnosti se vyjádřil žalovaný, který uvedl, že se v řízení řádně zabýval posouzením systémových nedostatků azylového řízení ve Španělském království, ty ale neshledal. Stěžovatelé neuvedli žádné konkrétní důvody, které by jim bránily vycestovat. Ani úvahy o nejlepším zájmu dítěte nebo vlastnictví bytu v České republice, nemohou zakládat povinnost aplikovat čl. 17 nařízení Dublin III. Cílem dublinského

systému je zabránění „*asylum shopping*“, a proto je přípustné aplikovat klauzuli suverenity v případě, že by žadatelům hrozila újma v zemi, která by jinak byla příslušná k projednání jejich žádosti. Nic takového se ve správním řízení neprokázalo, ani stěžovatelé žádné riziko újmy neprokazovali, ani netvrdili.

[7] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě. Jedná se však o věc, v níž před krajským (zde městským) soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. V souladu s § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.) je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Není-li tomu tak, soud odmítne kasační stížnost jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatelů.

[8] Ve věci stěžovatelů však žádná z těchto podmínek není splněna. Kasační stížnost **je** proto **nepřijatelná**.

[9] Soud se nejdříve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti, neboť pouze přezkoumatelné rozhodnutí je zpravidla způsobilé být předmětem dalšího hodnocení z hlediska tvrzených nezákonností a vad řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2009, č. j. 2 Azs 47/2009 - 71). Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je dána například tehdy, opřel-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (viz např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS). Takovou vadu však Nejvyšší správní soud neshledal. Nejvyšší správní soud pro stručnost odkazuje na judikaturu popisující, jaké další vady naplňují kasační důvod nepřezkoumatelnosti rozsudku (rozsudky NSS ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007 - 107, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76 nebo usnesení rozšířeného senátu ze dne 18. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Z pohledu výše uvedené judikatury však Nejvyšší správní soud neseznal žádné pochybení městského soudu, které by svědčilo o přijatelnosti kasační stížnosti.

[10] Stěžovatelé namítají, že azylový systém ve Španělském království trpí systémovými nedostatky, v jejichž důsledku by stěžovatelům hrozilo nelidské či ponižující zacházení. Nedostatky španělského azylového systému se kasační soud zabýval v rozsudku ze dne 2. 3. 2023, č. j. 4 Azs 62/2023 - 36, ze dne 22. 3. 2023, č. j. 5 Azs 24/2023 - 23, přičemž k závěru o existenci systémových nedostatků v poslední době nedospěl.

[11] Nejvyšší správní soud vymezil rozsah soudního přezkumu správního uvážení dle čl. 17 nařízení Dublin III v bodě 19 rozsudku ze dne 28. 4. 2023, č. j. 4 Azs 107/2023-38:

„Správní soudy mohou využití správního uvážení obsaženého v čl. 17 odst. 1 Dublinského nařízení přezkoumávat pouze omezeně, tedy posoudit, zda správní rozhodnutí nebylo zatíženo svévolí rozhodujícího orgánu, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem; nemůže však posuzovat, zda mělo být diskreční oprávnění využito, či nikoliv.“ V tomto případě je proto namístě, aby správní soud hodnotil pouze to, zda žalovaný nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo je nezneužil. Hodnocením správnosti jeho úvahy, by se městský soud dopustil nezákonnosti (rozsudek ze dne 28. 11. 2023, č. j. 4 Azs 178/2023 - 30, bod 34).

[12] K možnému zásahu do rodinného života stěžovatelů Nejvyšší správní soud uvádí, že vycházel ze závěrů formulovaných v rozsudcích ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016 - 24, a ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016 - 44, v nichž soud již dovodil, že v případech hodných zvláštního zřetele je povinností správního orgánu odůvodnit nevyužití diskrečního oprávnění. Takové okolnosti v řešeném případě žalovaný neshledal. Relevantně se i přesto dopady na život stěžovatelů zabýval v kontextu jejich obecných tvrzení ohledně prohloubení vztahů stěžovatelů k České republice, stejně tak, jako městský soud. Není proto ani v tomto případě namístě uvažovat o nutnosti zásahu do provedeného správního uvážení.

[13] K námitce nedostatečného posouzení nejlepšího zájmu dítěte na použití diskrečního oprávnění kasační soud uvádí, že vlivem této skutečnosti už se zabýval například v rozsudku ze dne 30. 3. 2023, č. j. 2 Azs 24/2023 - 36: *„Pokud se jedná o otázku zohlednění nejlepšího zájmu dítěte, Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku ze dne 23. 1. 2019, M. A. a další, C-661/17 (bod 71), zdůraznil, že ani úvahy týkající se nejlepšího zájmu dítěte nemohou zakládat na straně členského státu povinnost, aby možnosti podle čl. 17 nařízení Dublin III využil a sám posoudil žádost, k jejímuž posouzení není příslušný.“*

[14] Otázkou možného obcházení nařízení vlády č. 200/2022 Sb., se kasační soud nijak dále nezabýval, neboť tato námitka nebyla předmětem řízení před městským soudem. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *„ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřípustné.“* (rozsudek ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, č. 419/2004 Sb. NSS nebo ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 Azs 464/2018 - 24). Navíc ani žalovaný v napadených rozhodnutích nikde neuvedl, že stěžovatelé zneužívají institut mezinárodní ochrany proto, aby obešli nařízení vlády č. 200/2022 Sb., jak nyní tvrdí stěžovatelé.

[15] V řízení tudíž nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Kasační soud rovněž neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Městský soud se neodchýlil od ustálené judikatury, ani se nedopustil zásadního pochybení, které mohlo ovlivnit hmotněprávní postavení stěžovatelů (okolnosti týkající se míry integrace stěžovatelů v ČR mají oporu ve správním spisu, zejména ve výpovědích samotných stěžovatelů). S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou dle § 104a s. ř. s.

[16] Nejvyšší správní soud rozhodl o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4.). Stěžovatelé v řízení nebyli úspěšní. Nemají proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly, proto mu je soud nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. listopadu 2024

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu